

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 4572 від 04.01.2021
Народні депутати України
Р. Підласа та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» та інших законодавчих актів України щодо сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації та оренди державного і комунального майна»

Проект Закону, згідно з п. 2 пояснювальної записки до нього, «розроблено з метою пришвидшення приватизаційних процесів шляхом удосконалення інституційного механізму приватизації». При цьому, завданнями проекту є «встановлення дієвої структури та організації діяльності Фонду державного майна України¹, спрямованої на підвищення результативності його функціонування; уточнення окремих положень законодавства з питань приватизації, управління об'єктами державної власності, корпоративного управління тощо, спрямованих на прискорення приватизації та підвищення ефективності управління об'єктами державної власності, щодо яких прийнято рішення про приватизацію». Для цього в ньому пропонується викласти у новій редакції Закон України «Про Фонд державного майна України», а також внести відповідні зміни до Господарського (далі – ГК), Земельного (далі – ЗК), Цивільного (далі – ЦК) Господарського процесуального (далі – ГПК) Цивільного процесуального (далі – ЦПК) кодексів України, Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАСУ), Кодексу України з процедур банкрутства (далі – КУПБ), Кодексу законів про працю України (далі – КЗПП), законів України «Про приватизацію державного і комунального майна», «Про управління об'єктами державної власності», «Про акціонерні товариства», «Про оренду державного та комунального майна» тощо.

Згідно із пояснювальною запискою прийняття проекту «сприятиме: підвищенню ефективності управління об'єктами державної власності; покращенню інвестиційного клімату та пожвавленню економічної активності; зростанню довіри до приватизаційних органів» (п. 6).

Законопроект на момент підготовки висновку не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-ІХ. Разом з цим, до

¹ - далі ФДМУ.

Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 16 червня 2020 року № 689-ІХ, включено законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо активізації процесу приватизації», яким передбачалося б внесення змін до ГК, КУПБ, законів України «Про Фонд державного майна України», «Про приватизацію державного та комунального майна», «Про особливості приватизації вугледобувних підприємств», «Про передачу об'єктів державної та комунальної власності», «Про управління об'єктами державної власності», «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», «Про місцеві державні адміністрації» з метою активізації процесу приватизації, строком подання визначено червень 2020 року, а суб'єктом права законодавчої ініціативи – Уряд (п. 444).

Головне управління, проаналізувавши проект та підтримуючи у цілому необхідність удосконалення інституційного механізму приватизації, підвищення ефективності управління об'єктами державної власності, сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації та оренди державного і комунального майна, вважає за доцільне висловити щодо його змісту наступні зауваження та пропозиції.

***Щодо нової редакції Закону України «Про Фонд державного майна»
(далі – Закон)***

1. Відповідно до абз. 1 ч. 1 ст. 1 проекту ФДМУ визначається як центральний орган виконавчої влади «із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також формує та реалізує державну політику у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності».

При цьому, в абз. 3 ч. 1 ст. 1 проекту визначається, що «особливості спеціального статусу ФДМУ обумовлюються його завданнями та повноваженнями, та визначаються Конституцією, цим та іншими законами України, і полягають в особливому порядку призначення *керівництва ФДМУ, організації роботи ФДМУ*, охороні особистих і майнових прав працівників, в умовах оплати їх праці, обмеженнях працівників державного органу приватизації щодо участі у процесах приватизації». Звертаємо увагу, що визначення змісту термінів «керівництво ФДМУ» та «організація роботи ФДМУ»² у проекті не надається, тому вказані положення не відповідають принципу юридичної визначеності, який є одним із складових елементів конституційного принципу верховенства права. Зазначимо, що Конституційний Суд України вказав, що юридичну визначеність слід розуміти через такі її складові елементи: чіткість, зрозумілість, однозначність норм права; право особи

---

² - у розділі III проекту визначаються питання організації діяльності ФДМУ, а не його роботи.

у своїх діях розраховувати на розумну та передбачувану стабільність існуючого законодавства та можливість передбачати наслідки застосування норм права (легітимні очікування) (абз. 5 п. п. 3.2 п. 3 мотивувальної частини Рішення від 23.01.2020 року № 1-р/2020).

Підкреслимо, що згідно з ч. 4 ст. 24 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» *«положення цього Закону поширюються на ... Фонд державного майна України... інші утворені Кабінетом Міністрів України центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, крім випадків, коли Конституцією та законами України визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності»*. Таким чином, всі інші питання статусу ФДМУ, крім вказаних у абз. 3 ч. 1 ст. 1 проекту, мають визначатися відповідно до положень Закону України «Про центральні органи виконавчої влади».

Враховуючи викладене, а також невизначеність вказаних вище понять, абз. 3 ч. 1 ст. 1 проекту потребує доопрацювання з метою усунення колізії норм Закону та їх невідповідності положенням Закону України «Про центральні органи виконавчої влади». Зокрема, йдеться про наступне.

1.1. Абзац 1 ч. 1 ст. 1 проекту щодо визначення ФДМУ центральним органом виконавчої влади, який, зокрема, *«формує та реалізує державну політику у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності»* не узгоджується з приписом ч. 2 ст. 1 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», згідно з яким забезпечення формування та реалізації державної політики в одній чи декількох сферах покладається на міністерства, тоді як *інші центральні органи виконавчої влади виконують окремі функції з реалізації державної політики*.

1.2. Частина 2 ст. 6 проекту, у якій пропонується встановити, що територіальні органи ФДМУ не мають статусу юридичної особи, не узгоджується з ч. 1 ст. 21 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», згідно з якою *територіальні органи центрального органу виконавчої влади утворюються як юридичні особи публічного права*.

1.3. Частина 1 ст. 8 проекту, у якій пропонується встановити, що «Голова ФДМУ має першого заступника і п'ять заступників, які виконують визначені Головою ФДМУ функціональні обов'язки», не узгоджується з абз. 1 ч. 2 ст. 19 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», відповідно до якого керівник центрального органу виконавчої влади може мати заступників, які призначаються на посаду Кабінетом Міністрів України з-поміж кандидатур (загальною кількістю не більше п'яти осіб), внесених на підставі пропозицій Комісії з питань вищого корпусу державної служби за результатами конкурсу відповідно до законодавства про державну службу. При цьому, згідно з абз. 3 цієї ж частини, кількість заступників керівника центрального органу виконавчої влади визначається Кабінетом Міністрів України на основі обґрунтованого подання відповідного керівника.

1.4. Стаття 11 проекту щодо утворення *Правління Фонду державного майна України* як органу управління діяльністю ФДМУ також не узгоджується з Законом України «Про центральні органи виконавчої влади», який не передбачає

утворення та діяльність подібних органів управління в органах центральної виконавчої влади.

2. У ч. 4 ст. 6 проекту передбачена можливість делегування ФДМУ керівнику територіального органу окремих повноважень у межах, визначених положенням про територіальні органи ФДМУ та здійснення ним повноважень, передбачених законодавством про працю, державну службу та іншими законодавчими актами. При цьому на рівні закону залишилось невизначеним чий повноваження (ФДМУ, Голови Фонду, Правління ФДМУ) делегуються керівнику територіального органу, а також які повноваження не можуть бути делеговані (наприклад, якщо йдеться про повноваження ФДМУ, то це можуть бути повноваження щодо видання нормативно-правових актів чи прийняття рішень про утворення державних холдингових компаній).

3. Положення проекту щодо структури ФДМУ та організації його діяльності, а також повноважень окремих структурних ланок, які запропоновано визначити у розділі III проекту, потребують доопрацювання.

3.1. Згідно з ч. 1 ст. 6 проекту до структури ФДМУ входять апарат та територіальні органи ФДМУ. У зв'язку з цим залишається невизначеним місце у цій структурі Голови Фонду, його заступників, Правління Фонду, а також колегіальних органів ФДМУ, утворення яких передбачено, зокрема, у п. 19 ч. 1 ст. 5 проекту.

Крім цього, залишається незрозумілим, про утворення яких саме інших органів, яким за рішенням ФДМУ може бути делеговано частину повноважень державного органу приватизації, йдеться у змінах до ч. 2 ст. 7 Закону України «Про приватизацію державного та комунального майна» у редакції проекту.

Залишається невизначеним також питання, чи є апарат ФДМУ юридичною особою, оскільки згідно з ч. 2 ст. 1 проекту юридичною особою публічного права є сам ФДМУ.

Щодо змісту ст. 9 проекту зауважимо, що визначення чисельності патронатної служби Голови Фонду (не більше 8 осіб у ч. 1 вказаної статті) навряд чи доцільно відносити до предмету регулювання закону, воно може бути врегульовано на підзаконному рівні.

3.2. Відповідно до ч. 1 та ч. 2 ст. 11 проекту управління діяльністю ФДМУ здійснює Правління Фонду державного майна України, яке є колегіальним органом та складається з семи осіб. При цьому, «засідання Правління Фонду державного майна України вважається правоможним, якщо на ньому присутні більше половини його загального кількісного складу» (ч. 4 ст. 13 проекту). Як запропоновано у ч. 6 ст. 13 проекту, «Рішення ФДМУ *приймаються на колегіальній основі простою більшістю голосів Правління Фонду державного майна України. ....* У разі відсутності кворуму Правління Фонду державного майна України рішення приймається методом заочного голосування (опитування). У такому разі проект рішення ФДМУ надається членам Правління Фонду державного майна України, які повинні протягом двох календарних днів з дати одержання відповідного проекту рішення сповістити про свою позицію щодо нього. Рішення вважається прийнятим за умови висловлення щодо нього

думки всіх членів Правління Фонду державного майна України та підтримки його простою більшістю голосів».

З наведених приписів законопроекту не є зрозумілим, яким є кворум прийняття рішень ФДМУ, адже з припису «Рішення ФДМУ приймаються на колегіальній основі простою більшістю голосів Правління Фонду державного майна України» випливає, що *він може тлумачитись по різному, а саме, як простою більшістю від присутніх на засіданні, та і простою більшістю від складу Правління ФДМУ*. Тому наведений припис потребує уточнення.

Не є прийнятним, на нашу думку, запропонований у законопроекті метод заочного голосування (опитування) Правління ФДМУ у разі відсутності кворуму. По-перше, за відсутності кворуму, засідання органу не є повноважним, тому розгляд будь-яких питань не має відбуватися в принципі. По-друге, колегіальне засідання органу та колегіальне обговорення і відкрите голосування дозволяють забезпечити саме колегіальність та прозорість прийняття рішень. По-третє, з проекту не зрозуміло, кого саме сповіщає член Правління ФДМУ і що мається на увазі під «позицією щодо проекту рішення» - голосування за/проти, чи загальна позиція щодо проекту рішення. З наведених міркувань вбачається, що ідея впровадження заочного голосування (опитування) створює ризики порушення задекларованих у ст. 2 проекту принципів діяльності ФДМУ.

4. В абзаці 4 ч. 3 ст. 14 проекту пропонується встановити необмежену чисельність посад державної служби в ФДМУ та його територіальних органах, на які здійснюється призначення з укладанням контракту про проходження державної служби. Вважаємо, що це не узгоджується з ч. 3 ст. 34 Закону України «Про державну службу», згідно з якою чисельність посад державної служби в державному органі, на які здійснюється строкове призначення, не може перевищувати 7% загальної штатної чисельності посад державної служби в державному органі.

5. Потребують також доопрацювання положення проекту щодо гарантій здійснення повноважень Фонду (ст. 19 проекту).

5.1. У ч. 2 ст. 19 проекту передбачається, що «під час виконання покладених на ФДМУ функцій посадові особи ФДМУ та його територіальних органів, їх близькі особи та їхнє майно перебувають під захистом держави. Вплив у будь-якій формі, образа посадових осіб ФДМУ та його територіальних органів, опір їх законним діям та/або вимогам, інші дії, що перешкоджають виконанню покладених на посадових осіб ФДМУ та його територіальних органів функцій, посягання на життя і здоров'я погроза вбивством, насильством та/або знищенням чи пошкодженням їх майна, а також погроза щодо їх близьких родичів у зв'язку з виконанням такими особами посадових обов'язків тягнуть за собою встановлену законом відповідальність». Доцільність внесення запропонованих змін викликає сумнів з огляду на те, що ними встановлюється збільшений обсяг захисту працівників ФДМУ порівняно з приписами діючого законодавства, які забезпечують захист в аналогічних ситуаціях інших працівників державних органів.

5.2. Викликають зауваження положення ч. 3 ст. 19 проекту, згідно з якими «Посадові особи ФДМУ та його територіальних органів не несуть відповідальності за будь-які дії або бездіяльність, якщо вони діяли на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Позови, подані проти таких осіб, вважаються позовами, поданими проти ФДМУ», оскільки вони створюють правове підґрунтя для безпідставної недоторканності, навіть, у випадках, коли в діяннях відповідних посадових осіб наявні всі ознаки злочину. Так, із буквального змісту запропонованого припису випливає, що відповідна посадова особа не буде нести жодної відповідальності за свої «шкідливі» рішення чи дії, якщо вони прийняті (вчинені) нею у межах її повноважень та з дотриманням встановленого законом порядку. Зокрема, на основі цього припису можуть бути зроблені спроби виведення вчинених відповідними посадовими особами діянь з-під дії ст. 364 Кримінального кодексу України («Зловживання владою або службовим становищем») навіть у тих випадках, коли у діянні наявні ознаки передбаченого цією статтею злочину.

Також викликають зауваження положення про те, що «позови, подані проти таких осіб, вважаються позовами, поданими проти ФДМУ», оскільки чинним законодавством вже передбачено, що «юридична або фізична особа відшкодовує шкоду, завдану їхнім працівником під час виконання ним своїх трудових (службових) обов'язків» (ст. 1172 ЦК), а позови, про які йдеться у ч. 3 ст. 19 проекту, можуть бути пов'язані і з непрофесійною діяльністю таких осіб.

Відповідні застереження також стосуються змін до ч. 2 ст. 29 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна».

6. У ч. 2 ст. 21 проекту пропонується встановлювати «розмір посадових окладів Голови Фонду, першого заступника та заступників Голови ФДМУ на рівні розміру посадових окладів керівників центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом... з урахуванням коефіцієнтів співвідношень посадових окладів до середньомісячної заробітної плати за видами економічної діяльності за квартал у середньому по економіці за наявними статистичними даними: Голова Фонду державного майна України – 5; Перший заступник Голови Фонду державного майна України, заступник Голови Фонду державного майна України – 4,5». Зауважимо, що запропонована законодавча ініціатива продовжує негативну тенденцію останніх років щодо неузгодженості підходів при визначенні оплати праці працівників різних державних органів та установ, яка призводить до значних диспропорцій у заробітних платах у межах державного сектору. Як вже неодноразово зазначалося Головним управлінням у висновках на законопроекти, комплексне реформування інституту державного управління відповідно до європейських стандартів та створення в Україні професійної, політично нейтральної та ефективної державної служби включає запровадження нової системи оплати праці державних службовців, яка в повній мірі буде виконувати стимулюючу, соціальну, регулюючу, вимірювально-розподільчу, а не тільки відтворювальну функції заробітної плати. При цьому, структура та умови оплати праці в різних відомствах сектору державного управління мають бути подібними для посад з подібними функціональними

обов'язками і внутрішньо узгодженими, у даному випадку – центральних органів виконавчої влади.

Зауважимо, що, підтримуючи необхідність встановлення справедливого механізму розподілу доходів, раціонального та ефективного використання державних коштів, вважаємо, що загалом політика оплати праці має базуватися на системних (а не вибірково-точкових) підходах. Натомість, великі диспропорції в розмірах оплати праці працівників різних ланок в межах одного відомства чи відомств одного типу (міністерства, агенції, служби) є загалом демотивуючим фактором.

Щодо змін до ЗК

В ч. 6 ст. 120 ЗК у редакції проекту встановлюється, що «істотною умовою договору, який передбачає набуття права власності на жилий будинок, будівлю або споруду, є кадастровий номер земельної ділянки, право на яку переходить у зв'язку з набуттям права власності на ці об'єкти, крім об'єктів державної та комунальної власності, що підлягають *продажу шляхом приватизації, або відчуженню згідно з законодавством*». Проте, на нашу думку, укладення договорів щодо переходу права власності на вказані об'єкти без кадастрового номеру земельної ділянки, на якій ці об'єкти розташовані, може призвести до виникнення спорів навколо законності такого переходу.

Крім цього, слід врахувати, що «відчуження» є більш широкою правовою категорією, яка включає до свого складу «приватизацію», а тому запропонована у проекті редакція вимагає відповідного уточнення.

Щодо змін до ГПК

У абз. 2 нової редакції ч. 12 ст. 137 ГПК встановлюється, що «не допускається забезпечення позову шляхом накладення арешту на майно (в тому числі майнові права або інші активи), щодо якого прийнято рішення про приватизацію на конкурентних засадах у формі електронних аукціонів у встановленому законом порядку». Звертаємо увагу, що заходи забезпечення позову застосовуються з метою гарантування реального виконання рішення суду під час судового розгляду. З огляду на зазначене, запропоновані зміни можуть призвести до недотримання положень ст. ст. 6, 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, якими передбачені право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту. Варто також зазначити, що Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 19.10.2009 № 26-рп/2009 також звертав увагу, що встановлена заборона судам здійснювати забезпечення позову унеможливорює виконання рішень суду, прийнятих в окремих справах, що фактично означає неможливість реалізації особами права на судовий захист, гарантований ст. 55 Конституції України.

Щодо змін до ГК

В оновленому абз. 2 ч. 6 ст. 75 ГК пропонується встановити, що кошти, одержані від продажу нерухомого майна, використовуються в порядку,

визначеному Кабінетом Міністрів України (в чинній редакції – «за вирахуванням балансової (залишкової) вартості такого майна, якщо інше не встановлено законом, зараховуються до загального фонду Державного бюджету України»). На нашу думку, чинна редакція вказаного положення виглядає більш вдалою, оскільки питання зарахування коштів, одержаних від продажу нерухомого майна доцільніше чітко визначати у законі, а не вирішувати його на рівні підзаконного нормативно-правового акту.

Щодо змін до КАСУ

Звертаємо увагу, у запропонованій проектом редакції ч. 6 ст. 151 КАСУ, згідно з якою «не допускається вжиття заходів забезпечення позову, які полягають в (або мають наслідком) припиненні, відкладенні, зупиненні чи іншому втручанні у проведення конкурсу (у тому числі для залучення радників при приватизації), аукціону (у тому числі електронному аукціону), аукціону, торгів, тендера чи інших публічних конкурсних процедур...» використання терміну «аукціон» у другому випадку є зайвим.

Щодо змін до КУПБ

Вважаємо, що зміни, запропоновані до ст. ст. 5 та 37 цього Кодексу, які полягають, в тому числі, у включенні до плану санації вимог першої та другої черг задоволення вимог кредиторів, визначених цим Кодексом, у встановленні господарським судом строку дії процедури санації боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство, строку дії мораторію на задоволення вимог кредиторів, а також у інших процедурах щодо санації, за своїм змістом є ширшими за предмет регулювання даного законопроекту, яким згідно з його назвою є «внесення змін до законодавчих актів України щодо сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації та оренди державного та комунального майна», у зв'язку з чим зазначене питання доцільніше вирішувати в окремому законопроекті, який би передбачав комплексний підхід до питання вдосконалення процедур банкрутства.

Щодо змін до Закону України «Про нотаріат»

Згідно із чиною редакцією ст. 55 Закону України «Про нотаріат» в разі наявності заборони на відчуження майна угода про відчуження майна, обтяженого боргом, посвідчується лише у разі згоди кредитора і набувача на укладення такої угоди. Водночас у проекті цю статтю пропонується доповнити положенням, згідно з яким така згода не потрібна при посвідченні угод про продаж державного або комунального майна, укладених в процесі приватизації такого майна. Проте слід звернути увагу, що це положення не узгоджується зі ст. 12 Закону України «Про іпотеку», згідно з якою правочин щодо відчуження іпотекодавцем переданого в іпотеку майна без згоди іпотекодержателя є недійсним.

Аналогічне за змістом зауваження стосується також змін до ст. 9 Закону України «Про іпотеку».

Щодо змін до Закону України «Про трубопровідний транспорт»

Головне управління звертає увагу, що пропозиція стосовно виключення із ч. 8 ст. 7 цього Закону положень, спрямованих на забезпечення надійного та безпечного функціонування трубопровідного транспорту, згідно яких відчуження основних фондів державних підприємств, що провадять діяльність з транспортування магістральними трубопроводами і зберігання у підземних газосховищах, Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», її дочірніх та заснованих нею підприємств, що не використовуються у процесі провадження діяльності з транспортування магістральними трубопроводами і зберігання у підземних газосховищах, здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України, потребує відповідного обґрунтування, оскільки може призвести до втрати державного контролю у відповідній сфері.

Щодо змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»

У чинній редакції ч. 14 ст. 17 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» визначаються документи, які подаються для державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її реорганізації після закінчення процедури припинення, але не раніше закінчення строку заявлення вимог кредиторами. У проекті пропонується внести до цієї частини зміни, згідно з якими її дія не поширюється на *випадки державної реєстрації припинення державних підприємств у разі корпоратизації або перетворення в процесі приватизації відповідно до закону*. Проте звертаємо увагу, що при цьому у проекті не визначено, які саме документи мають подаватися для державної реєстрації у такому випадку.

Щодо змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» (далі – Закон)

1. У проекті пропонується виключити із Закону такий спосіб продажу об'єкта великої приватизації як «аукціон за методом вивчення цінових пропозицій», за яким «стартова ціна об'єкта приватизації визначається шляхом проведення органами приватизації вивчення попиту потенційних покупців (не менше двох)» (зміни до п. 8 ч. 1 ст. 1, п. 1 ч. 1 ст. 13, ч. ч. 17, 18 ст. 19). Зазначена пропозиція, на нашу думку, потребує відповідного обґрунтування, в тому числі, з огляду на те, що у супровідних документах до законопроекту обґрунтування необхідності ухвалення відповідних змін та очікуваних наслідків їх застосування відсутнє.

2. Перелік повноважень державного органу приватизації (ч. 2 нової редакції ст. 7 Закону) потребує узгодження з відповідними повноваженнями ФДМУ у п. 2 ч. 1 ст. 5 нової редакції Закону України «Про Фонд державного майна», зокрема, задля усунення дублювання однакових повноважень у вказаних законах.

3. Виключення із переліку осіб, які *не можуть бути покупцями* у процесі приватизації (зміни до ст. 8 Закону), державних господарських об'єднань, державних холдингових компаній, державних акціонерних товариств (компаній), їх дочірніх компаній та підприємств призведе до їх збереження у державній власності, якщо об'єкти приватизації будуть придбані цими покупцями. У цьому контексті слід звернути увагу на те, що відповідно до ст. 2 Закону, «основною метою приватизації є прискорення економічного зростання, залучення іноземних і внутрішніх інвестицій, зменшення частки державної або комунальної власності у структурі економіки України шляхом продажу об'єктів приватизації ефективному приватному власнику».

4. У ст. 25 Закону у редакції проекту визначаються, зокрема, питання конкретного розподілу коштів від приватизації, які спрямовуються на фінансування державного бюджету, джерела формування державного бюджету, в тому числі його спеціального фонду. Зауважимо, що при цьому не враховується, що вказані питання є предметом бюджетного законодавства, до якого Закон не відноситься. Крім цього, зазначимо, що згідно з ч. 5 ст. 13 Бюджетного кодексу України «розподіл бюджету на загальний та спеціальний фонди, їх складові частини визначаються виключно цим Кодексом та законом про Державний бюджет України».

Звертаємо увагу, що частина змін, які вносяться до ст. 25 Закону, зокрема, щодо розподілу коштів від приватизації між державним та місцевим бюджетом, дублюють відповідні зміни до БК, які пропонується внести до нього проектом Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо коштів від приватизації об'єктів державної власності» (№ 4575 від 04.01.2021). Зазначимо, що зауваження по суті відповідних пропозицій викладені у висновку Головного управління на цей проект.

Щодо змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон)

1. Проектом пропонується доповнити п. 6 ч. 1 ст. 1 Закону положенням стосовно можливості поширення режиму оренди єдиного майнового комплексу державного або комунального підприємства, його структурного підрозділу на групу *інвентарних об'єктів*, якщо такі інвентарні об'єкти пов'язані єдиним функціональним призначенням та використовуються для здійснення одного або декількох видів діяльності. Зауважимо, що зміст терміну «інвентарний об'єкт» при цьому не визначено.

2. Відповідно до абз. 2 ч. 1 ст. 2 відносини, пов'язані із сферою використання державного і комунального майна, регулюються виключно цим Законом, а також нормативно-правовими актами, які прийняті на його виконання, і не можуть регулюватися іншими законами, крім випадків, встановлених цим Законом. Згідно абз 3 ч. 1 ст. 2 Закону, зміни до цього Закону можуть вноситися виключно законом про внесення змін до цього Закону. Якщо для реалізації положень поданого проекту закону про внесення змін до цього Закону необхідні законодавчі зміни до інших законодавчих актів, такі зміни

викладаються в розділі «Прикінцеві положення» (перехідні положення) проекту закону про внесення змін до цього Закону.

На наш погляд, подібний підхід виглядає юридично некоректним, оскільки сфера відносин, які регулюються цим Законом відповідно до його преамбули, стосується лише оренди державного та комунального майна та передачі прав на його експлуатацію, а не всіх відносин щодо користування («використання» за проектом) державного та комунального майна, що відносяться до сфери господарських відносин, а, отже, регулюються ГК. Наприклад, у ГК врегульовано речові права, які включають право користування державним та комунальним майном, а саме право господарського відання (ст. 136 ГК) та право оперативного управління (ст. 137 ГК). При подібному підході не враховано, що особливості оренди державного та комунального майна також встановлені й іншими законами України (зокрема, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законом України «Про освіту» тощо).

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: Е. Вальковський, О. Мельник,
О. Куціпак, І. Бондур, І. Кунець, М. Муравська

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01
Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/86545 від 10.03.2021

431415